

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 sierpnia 2017 roku

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Renata Folkman

Protokolant: st.sekr.sądowy Joanna Kotala

przy udziale Prokuratora: xxx

po rozpoznaniu w dniu 9 sierpnia 2017 roku na rozprawie sprawy

J. B.

s. A. i M. z domu Ł.

ur. (...) w P. (...)

oskarżonego o to, że:

w dniu 02 kwietnia marca 2017 r. około godz. 19:20 w P. (...) na ul. (...), woj. (...) prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny samochód osobowy marki O. (...) o nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości prowadzącym o godz. 19:45 do stężenia 0,93 mg/l-alkosensor, o godz. 20:42 do stężenia 0,91 mg/l, o godz. 21:13 do stężenia 0,77 mg/l, o godz. 21:45 do stężenia 0,78 mg/l alkoholu etylowego w wydychanym powietrzu czym umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym,

tj. o czyn z art. 178a§1 kk

orzeka:

- oskarżonego J. B. uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu przyjmując, iż dopuścił się go w dniu 2 kwietnia 2017 roku i za tak opisany czyn wyczerpujący dyspozycję art. 178a§1 kk na podstawie art. 178a§1 kk wymierza mu karę 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej dziennej stawki na kwotę 20 (dwudziestu) złotych;
- na podstawie art. 42§2 kk orzeka wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych z wyłączeniem kategorii „C” i „T” w ruchu lądowym na okres 3 (trzech) lat;
- na podstawie art. 63§1 i 5 kk na poczet orzeczonej kary grzywny zalicza oskarżonemu okres zatrzymania w sprawie od dnia 2 kwietnia 2017 roku, godzina 19:45 do dnia 3 kwietnia 2017 roku, godzina 14:15 przyjmując, iż jest on równoważny 2 (dwóm) dziennym stawkom grzywny;
- na podstawie art. 63§4 kk na poczet orzeczonego w punkcie 2. zakazu zalicza oskarżonemu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 2 kwietnia 2017 roku;
- na podstawie art. 43a§2 kk orzeka od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej kwotę 5000 (pięciu tysięcy) złotych tytułem świadczenia pieniężnego;

6. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 70 (siedemdziesięciu) złotych tytułem zwrotu wydatków oraz wymierza mu opłatę w kwocie 160 (stu sześćdziesięciu) złotych.

UZASADNIENIE

Dnia 2 kwietnia 2017 r. około godziny 19:00 J. B. udał się na zakupy do sklepu (...) przy ul. (...) w P. (...) Pokonał odcinek drogi z miejsca zamieszkania, tj. miejscowości G. w gminie W. (...), poruszając się samochodem marki O. (...) o nr rej. (...). Tego dnia rano spożył alkohol w postaci piwa. W przeddzień oraz dwa dni przed zdarzeniem również spożywał alkohol w postaci wódki i piwa, usiłując w ten sposób odreagować konflikty rodzinne.

(Dowód: wyjaśnienia oskarżonego k. 20v, 55v-56)

W tym samym czasie do wskazanego wyżej sklepu przybyli E. S. i B. S.. Zaobserwowali, jak J. B. podchodzi do swojego samochodu zataczając się, następnie zajmuje fotel kierowcy i wykonuje ruchy rękoma przy stacyjce. Małżonkowie podeszli do oskarżonego i usiłowali wyperswadować mu dalszą jazdę samochodem. W toku rozmowy wyczuli od J. B. woń alkoholu i poczynili spostrzeżenia co do jego bełkotliwej mowy. Powziąwszy podejrzenie, iż kierujący znajduje się pod wpływem alkoholu, zawiadomili policję. W międzyczasie J. B. opuścił swój pojazd, kierując się pieszo stroną ulicy (...).

(Dowód: zeznania świadków E. S. k. 11v; B. S. k. 14v)

Skierowani na interwencję funkcjonariusze policji zbadali stan trzeźwości J. B. urządzeniem Alkosensor. Pierwsze badanie wykonano o godzinie 19:45 i wykazało ono stężenie 0,93 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu u kierującego. Kolejne, przeprowadzone o godzinie 20:42, prowadziło do stężenia 0,91 mg/l. Następne badania dały również wynik pozytywny: o godzinie 21:13 wykazały stężenie 0,77 mg/l, zaś o godzinie 21:45 stężenie 0,78 mg/l alkoholu etylowego w wydychanym powietrzu. J. B. nie kwestionował wyników pomiaru ani procedury ich przeprowadzenia. Został zatrzymany, zaś samochód, którym przyjechał, poddany oględzinom.

(Dowód: notatka urzędowa k. 1; protokół zatrzymania osoby k. 2; protokół oględzin rzeczy k. 4-5; protokoły badania stanu trzeźwości k. 6, 7)

Oskarżony J. B. urodził się w (...) r. Legitymuje się wykształceniem zawodowym. Utrzymuje się z renty w kwocie 470 zł miesięcznie, podejmując prace dodatkowe na umowę zlecenia w charakterze portiera z dochodem rzędu 500-800 zł miesięcznie, w zależności od potrzeb pracodawcy. Żonaty, ojciec czworga dorosłych, samodzielnych finansowo dzieci. Nie ma nikogo na utrzymaniu. Prowadzący wspólne gospodarstwo domowe z żoną, która uzyskuje świadczenie emerytalne w kwocie około 800 zł. Dotychczas nie był karany.

(Dane osobopoznawcze k. 20, 55v; dane o karalności k. 23)

W dochodzeniu oskarżony przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu w całości i skorzystał z przysługującego prawa do odmowy wyjaśnień. Przyznanie się do winy podtrzymał również przed sądem. W wyjaśnieniach złożonych na etapie postępowania jurysdykcyjnego wskazał okoliczności popełnienia czynu stanowiącego przedmiot zarzutu argumentując, iż powodem nadużywania alkoholu przez dwa dni poprzedzające zdarzenie były jego „problemy rodzinne”. Twierdził, że w dniu popełnienia czynu również spożył alkohol w postaci piwa, jednakże uczynił to w godzinach porannych i wsiadając za kierownicę w godzinach wieczornych był przeświadczony o własnej trzeźwości. Sugerował, iż nie stanowił w istocie zagrożenia dla innych uczestników ruchu, skoro tor jazdy kierowanego przezeń pojazdu był prosty, nie odbiegał od normy, on sam zaś nie łamał przepisów prawa o ruchu drogowym. Wyraził skruchę, opisywał również trudną sytuację materialną swej rodziny. Wskazywał, iż jest gotów ponieść karę za występki, jednakże z uwagi na konieczność niesienia pomocy synowi prowadzącemu gospodarstwo rolne zależy mu na „wyjęciu” spod zakazu prowadzenia pojazdów kategorii „T” prawa jazdy. Dalej twierdził, iż obiecano mu posadę kierowcy samochodów ciężarowych pod warunkiem utrzymania uprawnień do kierowania samochodami kategorii „C”, co

umożliwi mu nie tylko uregulowanie należności fiskalnych płynących z wyroku sądu, ale również wpłynie dodatnio na ekonomiczne funkcjonowanie jego gospodarstwa domowego.

Ustalenia faktyczne w przyjętym wyżej kształcie stanowią wynik pozytywnej oceny deskrypcji wszystkich osób przesłuchanych tak na etapie postępowania przygotowawczego, jak i przed sądem, w tym zeznań świadków E. S. i B. S. oraz wyjaśnień samego oskarżonego J. B..

Wersja zaprezentowana przez oskarżonego oraz opis zdarzenia dokonany przez świadków są zbieżne. Oskarżony nie tylko przyznał się w całości do popełnienia zarzucanego mu czynu, ale też nie próbował w żaden sposób umniejszać swej winy, co najwyżej usiłując wytłumaczyć fakt nadużywania alkoholu w dniach poprzedzających zdarzenie.

Pozytywnie należało ocenić również zeznania dwojga świadków, którzy co prawda nie obserwowali nietrzeźwego kierującego w trakcie prowadzenia przezeń pojazdu, ale swe spostrzeżenia poczynili bezpośrednio po zaparkowaniu przez oskarżonego samochodu pod sklepem oraz przed planowanym odjazdem po dokonaniu zakupów, co zresztą skutecznie udało im się oskarżonemu wyperswadować. Relacje tych świadków są logiczne, spójne, wzajemnie koherentne i spontaniczne. Świadczy o tym, że świadkowie ci, jako osoby zupełnie obce oskarżonemu, nie miały żadnego interesu faktycznego ani prawnego, by go bezpodstawnie obciążać, zaś sam oskarżony na rozprawie nie kwestionował w żadnej mierze szczerości i prawdziwości ich zeznań.

Sąd uznał również za wiarygodną załączoną do akt sprawy dokumentację w postaci danych o karalności, notatki urzędowej, protokołu oględzin, protokołu badań stanu trzeźwości oskarżonego i protokołu zatrzymania. Dokumentacja ta nie była kwestionowana przez strony w toku sprawy i mogła z tego względu stanowić pełnowartościowy dowód w niniejszym postępowaniu.

Sąd rejonowy zważył, co następuje:

Art. 178a§1 kk stanowi, że popełnia przestępstwo, kto znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym.

Oskarżony J. B. w dniu 2 kwietnia 2017 r. około godziny 19:20 wP. (...) na ul. (...), woj. (...) prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny samochód osobowy marki O. (...) o nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości prowadzącym we wskazanych dalej godzinach do następujących stężeń: 19:45 – 0,93 mg/l; 20:42 – 0,91 mg/l; 21:13 – 0,77 mg/l; 21:45 – 0,78 mg/l alkoholu etylowego w wydychanym powietrzu. Swym zachowaniem umyślnie naruszył podstawową zasadę ruchu drogowego, jaką jest zasada trzeźwości. Postępując w ten sposób wypełnił znamiona art. 178a§1 kk.

Penalizacja zachowań kierujących przez przepisy rozdziału XXI Kodeksu karnego ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim uczestnikom ruchu, a tym samym gwarancji ochrony transportu i podróży osób i towarów. Czyn opisany treścią art. 178a§1 kk jest typem formalnym, co oznacza, że do wypełnienia znamion czynu zabronionego nie jest konieczne wystąpienie skutku. Sam fakt naruszenia zakazu jazdy w stanie nietrzeźwości zawiera wystarczający ładunek karygodności. Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, fakt nie złamania przez oskarżonego innych przepisów prawa o ruchu drogowym w żadnej mierze nie umniejsza jego winy, skoro swym zachowaniem naruszył podstawową zasadę trzeźwości. Wskazać też należy, że choć popełnienie przestępstwa z art. 178a§1 kk nie zakłada znamienia powstania w jego wyniku skutku, to charakterystyczną cechą tego czynu jest sama potencjalność zaistnienia niepożądanych konsekwencji. Zatem, by spełnić wymogi ochronne oraz sprawiedliwościowe prawa karnego, należy zwrócić uwagę na potencjalność wystąpienia niepożądanych skutków, stopień naruszenia dobra prawnego, stopień zagrożenia dla innych uczestników ruchu drogowego z uwagi na sposób jazdy sprawcy, stanowiący efekt intoksykacji alkoholowej organizmu kierującego, a także okoliczności popełnienia czynu.

Powracając na grunt niniejszej sprawy, w świetle zgromadzonych dowodów nie ulega wątpliwości, że oskarżony zlekceważył zasady miru społecznego, naruszając dobro prawne, jakim jest bezpieczeństwo w ruchu drogowym. Pokonał odcinek kilku kilometrów dzielących miejscowość, w której zamieszkuje, od marketu (...), pod którym zaparkował pojazd, a następnie czynił przygotowania, by stamtąd odjechać. Z poczynionych ustaleń płynie

jednoznaczny wniosek, że gdyby nie zachowawcza, pro obywatelska postawa świadków oraz szybka reakcja funkcjonariuszy policji, oskarżony podjąłby jazdę samochodem. Niewiele tu zmieniają twierdzenia oskarżonego, iż alkohol spożywał pod wpływem emocji wyzwolonych problemami rodzinnymi.

Z uwagi na nieprecyzyjne określenie daty popełnienia czynu w akcie oskarżenia, zasadnym było dokonanie modyfikacji opisu czynu w tym zakresie.

Wymierzając oskarżonemu karę sąd kierował się dyrektywami zawartymi w przepisie art. 53§1 i 2 kk.

Okolicznością obciążającą oskarżonego był z całą pewnością znaczny stopień intoksykacji alkoholowej, przekraczający dopuszczalną granicę stężenia alkoholu we krwi, od której zaczyna się odpowiedzialność za przestępstwo z art. 178a§1 kk.

Na korzyść oskarżonemu sąd przyjął jego dotychczasową wieloletnią niekaralność, prowadzenie ustabilizowanego życia rodzinnego oraz wielokrotnie wyrażaną skruchę.

Występek z art. 178a§1 kk jest zagrożony alternatywnie grzywną, karą ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Orzeczenie wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności, nawet w najniższym wymiarze, byłoby w ocenie sądu nieadekwatne i zbyt surowe do stopnia karygodności czynu w sytuacji, gdy oskarżony ma 62 lata, a nie był dotychczas karany (w szczególności za czyny przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji), wyraził szczerą skruchę, a na tle dotychczasowej linii życiowej oskarżonego jego czyn, który podlega osądowi w sprawie niniejszej, jest incydentalny. Sąd uznał, że karą wystarczającą dla spełnienia celów prewencji ogólnej i szczególnej będzie grzywna. Tym samym, na podstawie art. 178a§1 kk, sąd wymierzył oskarżonemu karę grzywny 80 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej dziennej stawki na kwotę 20 zł. W ocenie sądu oszacowanie kwoty stawki w wysokości niższej niż orzeczona nie spełniłoby wobec sprawcy swych celów wychowawczych. Orzeczenie zaś jej w kwocie wyższej naraziłoby oskarżonego oraz jego rodzinę na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, mając na uwadze wysokość miesięcznych dochodów J. B., jego stan zdrowia oraz konieczność partycypacji w kosztach utrzymania lokalu mieszkalnego.

Na poczet orzeczonej kary na podstawie art. 63§1 i 5 kk zaliczono oskarżonemu okres zatrzymania w sprawie, z zaokrągleniem do pełnego dnia. Oskarżony został zatrzymany dnia 2 kwietnia 2017 roku o godzinie 19:45, a zwolniony dnia 3 kwietnia 2017 roku o godzinie 14:15. Tym samym zasadne jest przyjęcie, iż okres zatrzymania w sprawie równoważny jest dwóm dziennym stawkom grzywny.

Penalizując zachowanie sprawcy z art. 178a§1 kk ustawodawca nałożył na sąd obowiązek orzekania – na okres nie krótszy niż 3 lata – zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych albo pojazdów określonego rodzaju.

W ocenie sądu zasadnym było orzeczenie wobec oskarżonego w trybie art. 42§2 kk zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych z wyłączeniem kategorii „C” i „T” w ruchu lądowym na okres 3 lat. Po pierwsze, przypisany występki stanowi pierwszy tego rodzaju eksces oskarżonego, będący zarazem pierwszym jego konfliktem z prawem. Po drugie, sprawca kierował samochodem osobowym, zatem uzasadnionym było orzeczenie wobec niego co najmniej zakazu prowadzenia pojazdów kategorii „B”, co wszak sąd uczynił. Po trzecie, wymierzając karę i środki karne sąd waży, by ich dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, z uwzględnieniem stopnia szkodliwości czynu oraz celów zapobiegawczych i wychowawczych (art. 56 kk w zw. z art. 53§1 i 2 kk). Oskarżony wielokrotnie podkreślał, że jest wieloletnim, doświadczonego kierowcą respektującym przepisy ruchu drogowego, zaś jego twierdzenia pozytywnie weryfikuje adnotacja o dotychczasowej niekaralności widniejąca w danych z Krajowego Rejestru Karnego. Sąd uznał, że pozbawienie oskarżonego prawa jazdy na pojazdy mechaniczne zdolne do szybkiego poruszania się oraz w przeważającej części używane w ruchu ulicznym jest wystarczająco dlań dolegliwe, w najlepszy sposób odzwierciedla charakter przypisanego czynu, jak również w adekwatny sposób zagwarantuje utrzymanie standardu bezpieczeństwa na drogach.

Wyłączona z zakazu kategoria prawa jazdy „T” uprawnia ich posiadacza do kierowania maszynami wykorzystywanymi w rolnictwie. Pojazdy te sporadycznie i okresowo pojawiają się w ruchu drogowym, co pozwala stwierdzić, że prawdopodobieństwo złamania przez oskarżonego reguł ostrożności z ich wykorzystaniem graniczy z zerem. Sąd dostrzega również, że oskarżony zamieszkuje na obszarze wiejskim, o niskim stopniu urbanizacji i chciałby dalej wspierać syna kontynuującego prowadzenie gospodarstwa rolnego przejętego po nim, co byłoby wykluczone w przypadku orzeczenia zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, w tym również kategorii „T”.

W przypadku prawa jazdy kategorii „C” uprawniającej do kierowania tzw. samochodami ciężarowymi, sąd zważył na sytuację ekonomiczną oskarżonego, udzielając mu po prawdzie kredytu zaufania. J. B. utrzymuje się z renty, jak sam wskazał jest osobą z orzeczonym stopniem niepełnosprawności. Tym samym nie może wykonywać ciężkich prac fizycznych, co drastycznie ogranicza dostępne źródła dodatkowych dochodów. Biorąc pod uwagę maksymalny, możliwy do uzyskania przezeń miesięczny dochód oraz emeryturę żony stwierdzić można, że sytuacja ekonomiczna rodziny oskarżonego oscyluje na granicy ubóstwa. „Pozostawienie” oskarżonemu uprawnień do kierowania samochodami ciężarowymi pozwoli mu ubiegać się o posadę lepiej płatną niż zajęcie stróża, co nie tylko umożliwi spłatę zobowiązań płynących z wyroku, ale istotnie zasili budżet domowy oskarżonego. Sąd dostrzega wprawdzie, że zachowując prawo jazdy kategorii „C” oskarżony będzie dalej użytkownikiem drogi, kierując pojazdami o znacznej masie całkowitej. W ocenie sądu dolegliwości płynące z niniejszego postępowania spełnią jednak w sposób wystarczający swój cel prewencyjny, zaś udzielony kredyt zaufania będzie wszak motywował oskarżonego do wzmożonego przestrzegania przepisów prawa o ruchu drogowym.

Ponieważ oskarżonemu z dniem 2 kwietnia 2017 roku zatrzymano prawo jazdy, na podstawie art. 63§4 kk należało zaliczyć ten okres na poczet orzeczonego środka karnego.

Na podstawie art. 43a§2 kk sąd orzekł od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej kwotę 5000 (pięciu tysięcy) złotych tytułem świadczenia pieniężnego. Świadczenie niniejsze jest obligatoryjne i orzeczono je w najniższej możliwej wysokości, mając na uwadze zarówno stopień intoksykacji alkoholowej oskarżonego, jak i stwarzany stopień zagrożenia dla innych uczestników ruchu.

Ponieważ oskarżony przegrał proces, na podstawie art. 627 kpk sąd obciążył go kosztami postępowania w łącznej kwocie 70 zł, na które złożyły się wydatki postępowania przygotowawczego i ryczał za doręczenia (50 + 20). Oskarżony uzyskuje co prawda skromny, ale systematyczny dochód, nie ma nikogo na utrzymaniu, zatem nie zaszła żadna z przesłanek opisanych treścią art. 624§1 kpk skutkująca przeniesieniem ciężaru ponoszenia kosztów postępowania zaistniałego na skutek jego zachowania na ogół podatników.

Z tych samych względów na podstawie art. 3§1 Ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) obciążono oskarżonego opłatą w wysokości 10% orzeczonej kary grzywny, co stanowi kwotę 160 zł.